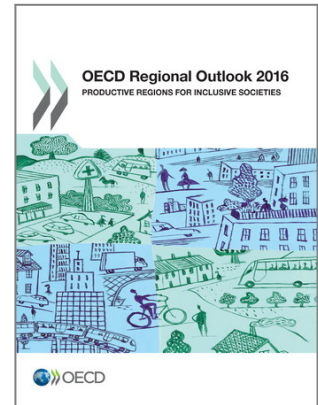

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regional Outlook 2016

Productive Regions for Inclusive Societies

Summary in Slovak

Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/9789264260245-en

Regionálny prehľad OECD na rok 2016

Produktívne regióny pre inkluzívne spoločnosti

Zhrnutie v slovenčine

Regióny sú dôležité pre budovanie produktívnych ekonomík a inkluzívnych spoločností. Toto tretie vydanie regionálneho prehľadu OECD ukazuje, že hoci sa v posledných dvoch desaťročiach zúžili rozdiely v HDP na obyvateľa medzi krajinami OECD, v rámci jednotlivých krajín sa zvyšujú rozdiely v príjmoch medzi regiónmi, mestami a ľuďmi. Vedúce regióny a mestá teraz súťažajú viac so svojimi globálnymi partnermi než s ostatnými regiónmi a mestami v rovnakej krajine. Stále budú existovať rozdiely medzi regiónmi, ale zaostávajúce regióny majú možnosť „dobehnúť“ vedúce regióny v oblasti sociálneho a hospodárskeho rozvoja. Ak krajiny pomôžu poháňať tento mechanizmus dobiehania, môžu zozbierať dvojnásobné dividendy zo zvýšenej súhrnnej produktivity a inklúzie.

Hoci väčšina obyvateľov krajín OECD žije v mestských oblastiach, vidiecke regióny v blízkosti miest, ako aj vzdialené vidiecke regióny môžu prispievať a prispievajú mnohými spôsobmi k celoštátnej prosperite. Tento prehľad sa osobitne zameriava na tieto regióny s nízkou hustotou obyvateľstva a poukazuje sa v ňom na to, že krajiny musia prehodnotiť rozvoj vidieka, aby lepšie čerali z potenciálu pre rast produktivity všetkých vidieckych regiónov.

Aj mestá, regióny a vnútroštátne miestne politiky majú zohrávať významnú úlohu pri plnení ambiciózných cieľov udržateľného rozvoja, cieľov Parížskej dohody COP21 a konferencie Habitat III a ďalších cieľov. Väčšie zapojenie regiónov a miest posilňuje hlasy ich obyvateľov v týchto záležitostiach a v ďalších celosvetových programoch. Obmedzením cieľov na konkrétne miesto a ich meraním sa zvýši informovanosť, vytvoria sa riešenia upravené pre dané miesto a zabezpečí sa, že na nijaký región ani mesto sa nezabudne.

Hlavné zistenia

- **Priemerný rozdiel v produktivite medzi regiónmi sa v posledných dvoch desaťročiach rozšíril, pretože vedúce regióny predstihujú ostatné regióny v ich krajine.** Priemerný rozdiel v HDP na pracovníka medzi prvými 10 % (hraničnými) a poslednými 75 % regiónov v krajinách OECD sa zvýšil takmer o 60 % zo 15 200 USD na 24 000 USD. V dôsledku toho každý štvrtý obyvateľ krajín OECD žije v regióne, ktorý čoraz viac zaostáva za vysokoproduktívnymi regiónmi v ich krajine.
- **Obmedzené dobiehanie poháňajú čiastočne zmiešané modely v rámci krajín, z ktorých vyplýva, že vysokoproduktívne regióny môžu popohnať dobiehanie v celej ekonomike, nie vždy to však robia.** Približne tri štvrtiny týchto vysokoproduktívnych regiónov sú mestské regióny, ale mestské oblasti predstavujú len jednu štvrtinu regiónov, ktoré zaostávajú. Dobiehajúce a vysokoproduktívne regióny pri súčasnej rýchlosti rastu nebudú mať rovnakú produktivitu skôr než v roku 2050. Regióny, ktoré sa v súčasnosti odďaľujú, budú na uzatvorenie rozdielu v tom istom období musieť zvýšiť rast produktivity na 2,8 %, čo je štvornásobok ich súčasnej rýchlosti rastu.
- **Spomedzi vidieckych regiónov boli regióny, ktoré sa nachádzajú bližšie k mestám, od začiatku súčasnej krízy dynamickejšie a odolnejšie než vzdialené vidiecke regióny.** Vo

vidieckych regiónoch v blízkosti miest žije viac než 80 % vidieckeho obyvateľstva a rast ich príjmu a produktivity sa zvykne podobať viac mestským regiónom. Pred krízou (v rokoch 2000 až 2007) vyše dvoch tretín vidieckych regiónov vykázalo rast produktivity aj zamestnanosti. Od krízy (v rokoch 2008 až 2012) sa vzdialené vidiecke regióny z hľadiska zamestnanosti a produktivity nedokázali vrátiť na predchádzajúce úrovne.

- **Obchodovateľné sektory sa javia ako dôležité hnacie mechanizmy produktivity na dobiehanie v mestských aj vidieckych regiónoch, a to aj napriek ich odlišnej dynamike rastu.** Dobiehajúce regióny mali väčší podiel svojho hospodárstva v týchto obchodovateľných sektoroch (najmä v službách, výrobe alebo ťažbe surovín a verejnosprospešných službách) a v priebehu času tento podiel zvýšili takmer na 50 % svojho výkonu v porovnaní iba s tretinovým podielom v oddiaľujúcich sa regiónoch.
- **Pre produktivitu sú dôležité aj postupy dobrej správy vecí verejných.** Vysokoproduktívne regióny dosiahli vyššie hodnotenie v celoeurópskom prieskume o kvalite verejnej správy a v regiónoch, ktoré ich dobiehajú, sa kvalita verejnej správy zvýšila. Postupy dobrej správy vecí verejných týkajúce sa riadenia verejných investícií môžu znížiť znevýhodnenie produktivity a inklúzie spojené s fragmentáciou miestnych jurisdikcií, najmä v mestských oblastiach.
- **Rozdiely medzi regiónmami sa zväčšia, keď sa zohľadní na viacrozmerné meranie životnej úrovne namiesto merania založeného výlučne na príjmoch.** Z merania, ktoré spája prístup založený na príjmoch, zdraví a zamestnanosti, vyplýva, že niektoré regióny trpia viacerými rozdielmi, pokiaľ ide o prosperitu. V mestách, v ktorých existujú pracovné miesta s vysokou, ako aj nízkou kvalifikáciou, (bankári a barmani), bývajú zvyčajne vyššie rozdiely v príjmoch než na celoštátnej úrovni. Na to, aby rast produktivity prospieval rôznym sociálnym skupinám a miestam vrátane v rámci samotných miest, sú dôležité doplnkové politiky.

Hlavné odporúčania

Neexistuje nijaký jednoduchý politický recept na riešenie týchto problémov s produktivitou a inklúziou regiónov, niekoľko oblastí pre verejné opatrenia však môže pomôcť posilniť produktivitu, inklúziu alebo produktivitu aj inklúziu:

- **Štrukturálne reformy, napríklad v prípade trhu práce a trhu výrobkov, sa musia doplniť ďalšími politikami špecifickými pre dané miesto, aby bolo možné v plnej miere využívať potenciálne prínosy.** Štrukturálne reformy môžu mať rôzne dosahy, ktoré závisia od regiónu. Prísnejšie obmedzenia trhu práce, merané prostredníctvom ukazovateľov ochrany zamestnanosti, vo väčšej miere znevýhodňujú vidiecke regióny s menším trhom práce než mestá. Lepšie možnosti dopravy zvyšujú skutočnú veľkosť miestneho trhu práce, čo môže dopĺňať konkrétnu reformu trhu práce s cieľom zvýšiť jej účinok.
- **Politiky regionálneho rozvoja by sa mali zamerať na stimuly produktivity a na rast vo všetkých regiónoch, a to prostredníctvom strategických investícií, a nie obyčajných dotácií.** V posledných dvoch desaťročiach však klesol podiel verejných investícií na verejných výdavkoch z 9,5 % na 7,7 %. Posilnenie kapacít samospráv na nižšej ako národnej úrovni, zodpovedných za 59 % týchto investícií, by malo mať vyššiu prioritu. Investície, ktoré napomáhajú rozširovanie inovácií a osvedčených postupov medzi sektormi a podnikmi v regióne a za jeho hranicami, predstavujú príležitosť na zvýšenie produktivity. Hoci cieľom politik v mnohých krajinách je zníženie rozdielov medzi regiónmami, mali by sa vyhýbať tomu, aby potlačili rast v regiónoch s najvyššou produktivitou.
- **V politikách rozvoja miest by sa mal zohľadniť spôsob, akým sú mestá navzájom prepojené v systéme miest v rámci krajiny.** Niekoľko krajín oznámilo nedávne alebo pripravované zmeny vnútroštátnych mestských politík. Hoci tieto politiky zvyčajne bývajú zamerané na znižovanie sociálnych a environmentálnych nákladov v mestách, môže sa v nich zohľadniť aj hospodárska úloha miest, ich miestne a medziregionálne prepojenia v celoštátnom systéme a ich schopnosť vytvárať inovácie, ktoré by mali prospievať širšiemu hospodárstvu.
- **Politiky rozvoja vidieka sa musia modernizovať na tzv. vidiecku politiku 3.0.** Pokročilo sa v rozšírení prístupov rozvoja vidieka nad rámec podpory pre poľnohospodárske podniky tak, aby sa uznala aj rozmanitosť vidieckych regiónov a význam prepojenosti s dynamickými oblasťami. Vidiecka politika 3.0 kladie dôraz na posilnenie konkurenčných výhod spoločenstiev prostredníctvom integrovaných investícií a primeraných miestnych služieb a prostredníctvom podpory miestnej účasti rozvoja zdola nahor.

- **V prípade politik zameraných na konkrétne územie sú zásadné postupy verejnej správy na ich vykonanie (spôsob, ako ich vykonať).** Veľa krajín reformuje samosprávy na nižšej ako národnej úrovni s cieľom vykonať politiku na príslušnej úrovni alebo dosiahnuť úspory z rozsahu pri investíciách a poskytovaní služieb. Krajiny naďalej experimentujú s lepšími spôsobmi riadenia politik regionálneho rozvoja a verejných investícií na všetkých úrovniach verejnej správy s cieľom zlúčiť verejné opatrenia v rôznych oblastiach politiky, aby sa využilo vzájomné dopĺňanie sa a vyriešili kompromisy.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2016), *OECD Regional Outlook 2016: Productive Regions for Inclusive Societies*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264260245-en